

ORİJİNAL MAKALE / ORIGINAL ARTICLE

Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi/ KMÜ UBESBD
International Journal Of Physical Education And Sport Sciences / KMU JIPES

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ VE SPORTMENLİK DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

¹Alparslan Aziz TUNÇ, ¹Oruç Ali UĞUR

¹Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Karaman, Türkiye

Geliş Tarihi / Received: 12.10.2024

Kabul Tarihi / Accepted: 21.10.2024

ÖZET

Bu çalışmanın amacı spor bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri ile sportmenlik davranışlarının incelenmesidir. Araştırmamızda betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmamıza 190 erkek ve 110 kadın, toplam 300 üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmamızda katılımcıların iletişim becerilerini incelemek için Korkut (1996) tarafından geliştirilen “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada, orijinalde Vallerand ve arkadaşları (1994) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe uyarlaması Sezen Balçıklı (2010) tarafından gerçekleştirilen “Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmamızın veri analizinde tanımlayıcı istatistik ile MANOVA analizleri tercih edilmiştir. Bulgulara göre cinsiyet değişkeni ile iletişim becerileri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Ayrıca cinsiyet değişkeni ile sportmenlik davranışı alt boyutları olan sosyal normlara uyum ve kurallar ve yönetime saygı arasında anlamlı fark belirlenmiştir. Diğer bağımsız değişkenler olan bölüm ve düzenli spor yapma değişkenleri ile iletişim becerileri ve sportmenlik davranışı alt boyutları arasında anlamlı fark belirlenmemiştir. Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve sportmenlik davranışları cinsiyet değişkeni açısından farklılık gösterirken, bölüm ve düzenli spor yapma değişkeninin bu kavramları üzerinde etkilerinin olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İletişim Becerileri, Sportmenlik Davranışı, Üniversite Öğrencileri

Corresponding Author: Alparslan Aziz TUNÇ, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Karaman, Türkiye

E-mail: alparslanaziztunc@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine sports science students' communication skills and sportsmanship behaviors. Descriptive survey method was used. A total of 300 university students, 190 men and 110 women, participated in our study. As data collection tools, "Communication Skills Evaluation Scale" developed by Korkut (1996) was used to examine the communication skills of the participants. "Multidimensional Sportsmanship Orientation Scale", originally developed by Vallerand et al. (1994) and adapted into Turkish by Sezen Balçıklanlı (2010), was used for measuring sportsmanship behaviors of participants. Descriptive statistics and MANOVA analyzes were utilized in the statistical analyses. Results showed that a significant difference was detected between the gender variable and communication skills. In addition, a significant difference was determined between the gender variable and the sub-dimensions of sportsmanship behavior which were compliance with social norms and respect for rules and management. There was no significant difference between the other independent variables which were department and participating sports regularly, and communication skills and sub-dimensions of sportsmanship behavior. As a conclusion, while university students' communication skills and sportsmanship behaviors differ in terms of gender variable, it has been determined that the department and participating sports regularly variables have no effect on these concepts.

Key Words: Communication skills, Sportsmanship behavior, University student

1. GİRİŞ

İletişim, sahip olunan ya da elde edilen bilginin genel olarak üretilmesi, başka bireylere aktarılması ve sürecinin anlamlandırılması olarak ifade edilmektedir (Dökmen, 1997). İletişim sosyal olan bir bireyin çevresi, sosyal yaşamı ve çalışma alanlarında diğer bireyler ile anlaşma sürecini ifade eder (Koç vd., 2015; Öztürk ve Soytürk, 2019; Sen, 2008). Zıllıoğlu (2010)'na göre iletişimin temelinde karmaşıktan öte daha basit bir ileti alış-verişi yatmaktadır. Ayrıca bireylerin karşılıklı etkileşimi, sözlü ya da yazılı paylaşımı veya değiş tokuşu, iletişimin temel yapılarıdır (Zıllıoğlu, 2010). Belirtilen iletişim yapılarını sergileyebilmek için bireylerin yeterli iletişim becerilerine sahip olmaları beklenmektedir (Korkut, 2005). Özer (2008)'e göre yeterli ve etkili iletişim becerilerine sahip birey toplumda kendisine aktarılan eleştiri, uyarı ve şikayetlere yönelik sert ve tek yönlü yanıtlama kullanmak yerine farklı bakış açılarıyla kendisine ne söylendiğini anlamaya çalışır. Bu bireyin iletişim becerilerini kullanarak yaşamında daha etkili ilişkiler kurması ve başarılı olması muhtemeldir (Dallı vd., 2017).

Spor alanında iletişim, yukarıda belirtilen belirli özellikleri gerektirmektedir (Cengiz, 2016). Bu özellikler sporda başarılı olmanın önemli değişkenleri olarak ifade edilmektedir (Çetin, 2022). Selağzı ve Çepikkurt (2014) bireysel ve takım sporu ile ilgilenen sporcuların üstün performans gösterebilmeleri için etkili iletişim becerileri sergilemelerinin gerekli olduğunu ifade etmişlerdir. Spor alanında etkili iletişim yalnızca antrenör sporcu arasında değil, spor alanındaki diğer meslek grupları olan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve adayları; spor yöneticileri ve adayları ve antrenör adaylarından da beklenmektedir (Kılıçgil vd., 2009; Tepeköylü vd., 2009).

Sporda etkili iletişim becerileri, sporda başarının önemli değişkenlerinden olan sportmenlik kavramı ile ilişkilendirilmektedir (Çağlayan vd., 2021). Sportmenlik, sporda etik, ahlak, dürüstlük ve onur gibi kavramlarla ifade edilmektedir (Ekinci, 2018). Ayrıca sportmenlik, etik bir olgu ve eğitsel bir kavram olarak kabul edilmektedir (Yıldız, 2022). Balçıkanlı ve Yıldırım (2011)'a göre sportmenlik, spor ile ilgilenen bireyin istenmeyen bir durumda karşılaştığı kişiye destek olma arzusu ve o bireyin spordaki amacını sürdürme eğilimi arasındaki çelişkinin ahlaki noktalar ile ortaya çıkarma eğilimi olduğunu ifade etmektedirler. Spor ortamında bu gibi çelişkilere sıklıkla karşılaşılmaktadır. Yapılan çalışmalar bu gibi durumlarda sporcuların sportmenlik davranışını tercih etmediklerini göstermektedir (Balçıkanlı ve Yıldırım 2011; Güllü ve Şahin, 2018).

Sportmenlik davranışına sahip bireylerin sayıca arttırılmaları ve spor ortamında ahlaki değerlerin ön plana çıkarılması için eğitim kurumlarına önemli görevler düşmektedir (Çalayır vd., 2017). Alan yazındaki çalışmalar sportmenlik eğitiminin yoğunlukta olarak ilköğretim ve ortaöğretim gruplarına odaklandığını göstermektedir (Çalayır vd., 2017; Güllü, 2018; Kayışoğlu vd., 2015; Koç, 2017). Her ne kadar sportmenlik eğitimine alt yaş eğitim kurumlarına indirgenmesi gerektiği ifade edilse de üniversitelerde sportmenlik davranışı eğitiminin önemli olduğu unutulmamalıdır. Yakın zaman da Çağlayan ve arkadaşları (2021) sporcu olan üniversite öğrencileri üzerine gerçekleştirdikleri çalışmada sportmenlik davranışı ile iletişim becerilerini incelemiştir. Bulgulara göre iletişim becerileri ile sportmenlik davranışları arasında orta düzeyde pozitif ilişki bulunmuştur.

Alan yazın incelendiğinde üniversite öğrencilerinin sportmenlik davranışı ile iletişim becerilerinin incelenmesinin önemli olduğu gözükmektedir. Bu çalışmanın amacı spor bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri ve sportmenlik davranışlarının incelenmesidir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Tasarımı

Araştırmamızda betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, geçmişte ya da günümüzde devam eden durumları ya da olayları olduğu gibi inceleyen yaklaşımdır (Aypay, 2015; Karasar, 2017).

2.2. Katılımcılar

Çalışmamıza 190 erkek ve 110 kadın, toplam 300 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların yaş aralığı 17 ile 39 ($\bar{X}=20.44$, $Ss=2.63$) arasında olduğu tespit edilmiştir. Araştırmamıza 151 beden eğitimi ve spor öğretmenliği ve 149 spor yöneticiliği öğrencisi katılmıştır. Sınıf değişkeni açısından incelendiğinde 41 öğrenci 1. sınıf, 47 öğrenci 2. sınıf, 141 öğrenci 3. sınıf ve 71 öğrenci 4. sınıf olarak belirlenmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği (İBDÖ)

Çalışmamızda katılımcıların iletişim becerilerini incelemek için Korkut (1996) tarafından geliştirilen “İletişim Becerilerini Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 5’li likert tipi bir

ölçme aracıdır ve 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenirlik analizi .78 olarak tespit edilmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan 100 olarak belirlenmiştir. Ölçekten alınan puan yükseldikçe katılımcıların iletişim becerileri yükselmekte, azaldıkça iletişim becerilerinin düşük olduğu belirlenmektedir.

Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği

Araştırmada, orijinalde Vallerand ve arkadaşları (1994) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe uyarlaması Sezen Balçıkkanlı (2010) tarafından gerçekleştirilen “Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin orijinalinde 25 madde ve 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Türkçe uyarlamasında ise 20 madde ve 4 alt boyutlu bir yapı oluşmuştur. Ölçeğin güvenirlik analizi bulguları yeterli düzeydedir.

2.4. Veri Analizi

Çalışmamızın veri analizinde tanımlayıcı istatistik ile MANOVA analizleri tercih edilmiştir. Analiz öncesinde verilerin normal dağılım ve homojenlik testleri gerçekleştirilmiştir. Toplanan veriler normal dağılım göstermekte ve homojenlik varsayımını sağlamaktadır. Çalışma verileri, analizlerimizde parametrik analizlerden MANOVA analizinin kullanılmasının uygun olduğunu göstermektedir.

3. BULGULAR

Tablo 1. MANOVA Tablosu

		F	Hipozet sd	Hata sd	p
Cinsiyet	Pillai's Trace	3.36	5.00	287.00	.01
	Wilks' Lambda	3.36	5.00	287.00	.01
	Hotelling's Trace	3.36	5.00	287.00	.01
	Roy's Largest Root	3.36	5.00	287.00	.01
Bölüm	Pillai's Trace	2.03	5.00	287.00	.08
	Wilks' Lambda	2.03	5.00	287.00	.08
	Hotelling's Trace	2.03	5.00	287.00	.08
	Roy's Largest Root	2.03	5.00	287.00	.08
Düzenli Spor	Pillai's Trace	1.58	10.00	576.00	.11
	Wilks' Lambda	1.58	10.00	574.00	.11
	Hotelling's Trace	1.58	10.00	572.00	.11
	Roy's Largest Root	2.30	5.00	288.00	.05
Cinsiyet * Bölüm	Pillai's Trace	.56	5.00	287.00	.73
	Wilks' Lambda	.56	5.00	287.00	.73

	Hotelling's Trace	.56	5.00	287.00	.73
	Roy's Largest Root	.56	5.00	287.00	.73
Cinsiyet * Düzenli Spor	Pillai's Trace	1.63	5.00	287.00	.15
	Wilks' Lambda	1.63	5.00	287.00	.15
	Hotelling's Trace	1.63	5.00	287.00	.15
	Roy's Largest Root	1.63	5.00	287.00	.15
Bölüm * Düzenli Spor	Pillai's Trace	1.05	5.00	287.00	.38
	Wilks' Lambda	1.05	5.00	287.00	.38
	Hotelling's Trace	1.05	5.00	287.00	.38
	Roy's Largest Root	1.05	5.00	287.00	.38
Cinsiyet * Bölüm * Düzenli Spor	Pillai's Trace	1.51	5.00	287.00	.19
	Wilks' Lambda	1.51	5.00	287.00	.19
	Hotelling's Trace	1.51	5.00	287.00	.19
	Roy's Largest Root	1.51	5.00	287.00	.19

MANOVA tablosu incelendiğinde bağımsız değişkenler olan cinsiyet, bölüm ve düzenli spor değişkenleri arasında anlamlı bir etkileşim tespit edilmemiştir ($F=(5,287) 1.51, p>.05$).

Tablo 2. Ana Etkiler Tablosu

	Bağımlı Değişkenler	sd	\bar{X}^2	F	p
Cinsiyet	İletişim Becerileri	1	3024.84	10.26	.002
	Sosyal Normlara Uyum	1	7.82	9.55	.002
	Kurallar ve Yönetime Saygı	1	9.67	9.39	.002
	Sporda Sorumluluklara Bağlılık	1	1.97	3.18	.076
	Rakibe Saygı	1	3.22	4.24	.040
Bölüm	İletişim Becerileri	1	5.04	.02	.896
	Sosyal Normlara Uyum	1	.54	.66	.416
	Kurallar ve Yönetime Saygı	1	.99	.96	.328
	Sporda Sorumluluklara Bağlılık	1	.07	.12	.730
	Rakibe Saygı	1	3.74	4.91	.027
Düzenli Spor	İletişim Becerileri	2	188.31	.64	.529
	Sosyal Normlara Uyum	2	.93	1.13	.324
	Kurallar ve Yönetime Saygı	2	1.34	1.30	.274
	Sporda Sorumluluklara Bağlılık	2	.37	.59	.553
	Rakibe Saygı	2	.43	.57	.566
Hata	İletişim Becerileri	291	294.77		
	Sosyal Normlara Uyum	291	.82		
	Kurallar ve Yönetime Saygı	291	1.03		
	Sporda Sorumluluklara Bağlılık	291	.62		
	Rakibe Saygı	291	.76		
Toplam	İletişim Becerileri	300			

Sosyal Normlara Uyum	300
Kurallar ve Yönetime Saygı	300
Sporda Sorumluluklara Bağlılık	300
Rakibe Saygı	300

p=.017

Tablo 2. İncelendiğinde cinsiyet değişkeni ile iletişim beceriler arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($F_{(1,300)}= 10.26, p<.017$). Yapılan Bonferonni takip testi sonucunda kız öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Cinsiyet değişkeni ile çok boyutlu sportmenlik ölçeği alt boyutlarından sosyal normlara uyum arasında anlamlı fark bulunmuştur ($F_{(1,300)}= 9.55, p<.017$). Yapılan Bonferonni takip testine göre kız öğrencilerin sosyal normlara uyum değerleri erkek öğrencilere oranla yüksektir. Cinsiyet değişkeni ile kurallar ve yönetime saygı alt boyutu arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($F_{(1,300)}= 9.39, p<.017$). Yapılan Bonferonni takip testi incelendiğinde kız öğrencilerin kurallar ve yönetime saygı düzeyleri erkek öğrencilere göre yüksektir. Cinsiyet değişkeni ile çok boyutlu sportmenlik ölçeğinin diğer alt boyutları olan sporda sorumluluklara bağlılık ($F_{(1,300)}= 3.18, p<.017$) ve rakibe saygı ($F_{(1,300)}= 4.24, p<.017$) arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır.

Bölüm değişkeni ile çok boyutlu sportmenlik ölçeği alt boyutları olan sosyal normlara uyum ($F_{(1,300)}= .66, p<.017$), kurallar ve yönetime saygı ($F_{(1,300)}= .96, p<.017$), sporda sorumluluklara bağlılık ($F_{(1,300)}= .12, p<.017$) ve rakibe saygı ($F_{(1,300)}= 4.91, p<.017$) alt boyutları arasında anlamlı fark tespit edilememiştir.

Düzenli spor yapma değişkeni ve çok boyutlu sportmenlik ölçeği alt boyutları sosyal normlara uyum ($F_{(1,300)}= 1.13, p<.017$), kurallar ve yönetime saygı ($F_{(1,300)}= 1.30, p<.017$), sporda sorumluluklara bağlılık ($F_{(1,300)}= .59, p<.017$) ve rakibe saygı ($F_{(1,300)}= 57, p<.017$) alt boyutları arasında anlamlı fark saptanmamıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmanın amacı spor bilimleri öğrencilerinin iletişim becerileri ile sportmenlik davranışlarının incelenmesidir. Çalışma sonucunda cinsiyet değişkeni ile iletişim becerileri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Ayrıca cinsiyet değişkeni ile sportmenlik davranışı alt boyutları olan sosyal normlara uyum ve kurallar ve yönetime saygı arasında anlamlı fark belirlenmiştir. Diğer bağımsız değişkenler olan bölüm ve düzenli spor yapma değişkenleri ile iletişim becerileri ve sportmenlik davranışı alt boyutları arasında anlamlı fark belirlenmemiştir.

Çalışmamızda üniversite öğrencilerinin cinsiyet değişkeni açısından iletişim becerileri arasında anlamlı fark olduğu ve kızların erkeklerden daha yüksek iletişim becerileri olduğu belirlenmiştir. Benzer bulgular alan yazında görülmektedir (Çağlayan vd., 2021; Korkut, 1997; Tepeköylü vd., 2009). Çağlayan ve arkadaşları (2021) üniversite öğrencileri üzerine gerçekleştirdiği çalışmada cinsiyet açısından farklılık belirlemiştir. Çalışmaya göre kadın üniversite öğrencileri erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek iletişim becerilerine sahiptirler. Korkut (1997) üniversite öğrencileri üzerine gerçekleştirdiği çalışmada kız öğrencilerin iletişim becerilerinin erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu belirlemiştir. Tepeköylü ve arkadaşları (2009), üniversite öğrencisi 466 kişi üzerine gerçekleştirdiği çalışmada kız öğrencilerin iletişim becerilerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğunu göstermektedir.

İletişim becerileri düzeyi üniversite öğrencileri için önemli görünmektedir. Çalışmamız bulguları ile farklı bulgulara sahip araştırmalar alan yazında belirlenmiştir (Erdem vd., 2017; Göksel vd., 2016). Erdem ve arkadaşları (2017), 59 üniversite öğrencisi üzerine gerçekleştirilen çalışmalarında iletişim becerileri arasında anlamlı farklılık tespit etmemişlerdir. Göksel ve arkadaşları (2016) ise tarafından futbol hakemleri üzerinde yapılan çalışmanın cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılık elde edilememiştir. Çalışmamız bulguları ile farklılığın nedenleri olarak örneklem sayısındaki farklılık ve farklı ölçme araçlarının kullanılması gösterilebilir.

Bulgularımıza göre bölüm ve düzenli spor yapma değişkenleri ile iletişim becerileri arasında anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Çalışmamız bulguları ile paralellik gösteren çalışmalar belirlenmiştir (Erdem vd., 2017; Tepeköylü vd., 2009). Erdem ve arkadaşları (2017) Düzce üniversitesi öğrencileri üzerine gerçekleştirdiği çalışmada bölüm değişkeni açısından farklılık olmadığını belirlemiştir. Benzer bulgular 466 üniversite öğrencisinin üzerine gerçekleştirilen çalışmada görülmektedir. Bulgularda bölüm değişkeninin iletişim becerilerini etkilemediği belirlenmiştir (Tepeköylü vd., 2009). Ayrıca Tepeköylü ve arkadaşları (2009), çalışmalarında üniversite öğrencilerinin spor yapma durumuna göre iletişim becerilerini incelemiş ve anlamlı farklılık belirlememişlerdir.

Katılımcıların sportmenlik davranışlarını cinsiyet açısından incelediğimizde anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Benzer bulgulara sahip araştırmalar alan yazında görülmektedir (Çağlayan vd., 2021). Çağlayan ve arkadaşları (2021) üniversite öğrencisi 415 kişi üzerine gerçekleştirdiği çalışmada sportmenlik davranışlarının cinsiyet açısından farklılık göstermediğini, erkek ve kadınların benzer sportmenlik davranışlarına sahip olduklarını belirlemiştir. Elde edilen

bulgularımız ile farklı bulgulara sahip çalışmalar da alan yazında görülmektedir (Certel vd., 2020; Karafil vd., 2017). Karafil ve arkadaşları (2017) ortaokul öğrencisi 1780 kişi üzerine gerçekleştirdiği çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilerden anlamlı düzeyde daha yüksek sportmenlik davranışına sahip oldukları belirlenmiştir. Farklı bulgulara sahip çalışmaların olmasının nedenleri olarak farklı örneklem özellikleri ve örneklem sayısı gösterilebilir.

Sportmenlik davranışı ile düzenli spor yapma ve bölüm değişkenleri arasında anlamlı farklılık belirlenmemiştir. Benzer bulgular Certel ve arkadaşlarının (2020) çalışmalarında da belirlenmiştir. Certel ve arkadaşları (2020) çalışmasında spor yapma durumunun sportmenlik davranışını etkilemediğini belirlemiştir. Bulgularımız ile farklı bulgulara sahip çalışmalar alan yazında tespit edilmiştir. Yakın zamanda Karafil ve arkadaşları (2017) çalışmalarında ortaokul öğrencilerinin sportmenlik davranışını lisanslı spor yapıp yapmama durumuna göre incelemiştir. Çalışmada lisanslı spor yapan ortaokul öğrencilerinin yapmayan öğrencilere göre sportmenlik davranışının anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Farklı bulguların nedeni olarak farklı yaş grubundan örneklem gruplarının kullanılmış olması gösterilebilir.

Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin iletişim becerileri ve sportmenlik davranışları cinsiyet değişkeni açısından farklılık gösterirken, bölüm ve düzenli spor yapma değişkeninin bu kavramları üzerinde etkilerinin olmadığı tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

- Aypay, A. (2015). Sensitivity to Punishment In The Academic Context: It's Relationship With Locus of Control, Gender and Grade Level/Akademik Bağlamda Ceza Hassasiyeti: Denetim Odağı, Cinsiyet ve Sınıf Düzeyiyle İlişkileri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 11(4), 1475-1495.
- Balçıkankılı, G. S. (2010). Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(1), 1-10.
- Balçıkankılı, G. S., & Yıldırım, İ. (2011). Profesyonel futbolcuların sportmenlik yönelimleri ve empatik eğilim düzeyleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 49-56.
- Cengiz, R. (2016). Spor ve İletişim. Yetim, AA ve Cengiz, R. *Sporda Etkili İletişim*, 123-178.
- Certel, Z., Bahadır, Z., & Çelik, B. (2020). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersi sportmenlik davranışları. *Spor ve performans araştırmaları dergisi*, 11(3), 221-230.

- Çağlayan, B., Coşkun, S., & Yılmaz, B. (2021). Relationship between sportsmanship behavior and communication skills: A study on university student-athletes. *International Journal of Recreation and Sports Science*, 5(1), 83-89.
- Çalayır, Ö., Yıldız, N., Yıldız, Ö., & Çoknaz, H. (2017). Hokey müsabakalarına katılan sporcuların beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarının incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 27-37.
- Dallı, M., Ünlü, Y., & Pekel, A. (2017). Spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin iletişim beceri düzeyleri ile girişimcilik düzeyleri arasındaki ilişki.
- Ekinci, N. E. (2018). Effect of Recreational Activities on the Self-Esteem Level of High School Students. *Spor Eğitim Dergisi*, 2(Özel Sayı 1), 9-13.
- Erdem, K., Çağlayan, A., & Özbar, N. (2017). Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde Öğrenim Gören Öğrencilerin İletişim Becerilerinin İncelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 1(1), 18-25.
- Göksel, A. G., & Caz, Ç. (2016). Anadolu lisesi öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 1-9.
- Güllü, S. (2018). Sporcuların antrenör-sporcu ilişkisi ile sportmenlik yönelimleri üzerine bir araştırma. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 190-204.
- Güllü, S., & Şahin S. (2018). Milli güreşçilerin sportmenlik yönelim düzeyleri üzerine bir araştırma. *Electronic Turkish Studies*, 13(18).
- Karafil, A. Y., Atay, E., Ulaş, M., & Melek, C. (2017). Spora katılımın beden eğitimi dersi sportmenlik davranışları üzerine etkisinin araştırılması. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 1-11.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel Araştırma teknikleri: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kayıoğlu, N. B., Altınkök, M., Temel, C., & Yüksel, Y. (2015). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersi sportmenlik davranışlarının incelenmesi: Karabük ili örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(3), 1045-1056.
- Kılıçgil, E., Bilir, P., Özdiç, Ö., Eroğlu, K., & Eroğlu, B. (2009). İki farklı üniversitenin beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 19-28.
- Korkut F., Yetişkinlere Yönelik İletişim Becerileri Semineri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 28, s.143-149, 2005.
- Korkut, F. (1997). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. IV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri. *Anadolu Üniversitesi*, 208-218.
- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 143-149.

- Özer, Y. E. (2008). Küresel rekabet-bölgesel kalkınma ajansları ve Türkiye. *Review of Social, Economic & Business Studies*, 9(10), 389-408.
- Öztürk, Ö. T., & Soytürk, M. (2019). Sporcu algılarına göre antrenör iletişim becerileri. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 576-583.
- Selağzı, S., & Çepikkurt, F. (2014). Antrenör ve sporcu iletişim düzeylerinin belirlenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(1), 11-18.
- Sen L., *The Handbook of Communication Skills*. Prentice-Hall of India Private Limited, New Delhi, s.4-6, 2008.
- Tepeköylü, Ö., Soytürk, M., & Çamlıyer, H. (2009). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu (besyo) öğrencilerinin iletişim becerisi algılarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 115-124.
- Vallerand RJ, Losier GF. (1994). Self-Determined motivation and sportmanship orientation: An assessment of their temporal relationship. *Journal of sport&exercise psychology*; 16: 229-245.
- Yıldız, A. B. (2022). Spor bilimleri fakültesi adaylarının spor yaralanması kaygıları ile sportif sorunlarla başa çıkma becerilerinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 408-425.
- Zıllıoğlu, M.(2010). İletişim Nedir?, 4. bs., Kültür Dizisi, İstanbul Cem Yayınevi, Ekim 2010 (çevrimiçi).